

χειρας καὶ μετὰ τὰ γόνατα ἐδυνάμην νὰ τὸν διέλθω. Ἰδате τὸ παιδίον ἐκεῖνο, τὸν Βόθ Χόθ εἰς τὸ ἀνθρακωρυχείον. Ἡ τύχη μου ἦτον ἡ ἰδία, καὶ ἔτι χειρότερα, διότι ὁ αὐλὼν τῆς ὑπηρεσίας μου ἦτον ἀκόμη χαμηλότερος, διότι αἱ δυνάμεις μου ἦσαν ἀσθενέστεραι καὶ διότι ὅταν αὐταὶ ἐξηντλοῦντο καὶ ἐπιπτον σχεδὸν ἡμιθανεῖς εἰς τὸ ἔδαφος, ἡ μέγαιρα ἥτις μ' ἐπετῆρει καὶ ἡργάζετο πάντοτε οὐ μακρὰν μου, φοβουμένη μὴ ἀποβληθῇ ἀπὸ τὸ κατὰσθημα, ἐπῆρχετο κατ' ἐμοῦ καὶ μ' ἐμάστιζε διὰ νὰ ἐγερθῶ.

Τοιαύτην ζωὴν ἔζησα τρία ἔτη εἰς τὸ Γλουμουμάουθ.

— Ὡ φρίκη! ἀνέκραξεν ὁ λόρδος Βαρλέυ. Καὶ ὑποφέρετε ἀκόμη νὰ βλέπητε τὸν ὀλέθριον τοῦτον τόπον; Τί δύναται νὰ σᾶς παρακινήσῃ νὰ ἐπανεληθῇτε εἰς αὐτόν, ἐν ᾧ ἐπίστευον ὅτι ἠθέλατε ἀποσρῆψαι ἀπ' αὐτοῦ αἰωνίως καὶ μετὰ μίσους τὸ πρόσωπον.

— Ἀπὸ τῆς στιγμῆς τῆς σωτηρίας τῆς Ἑμμας μου, ἀπεκρίθη ἡ Λαΐδου Σερφεϊλδ, κατ' ἔτος εἰς τὴν ἐπέτειον ἐκείνῃν ἡμέραν, ἥτις εἶναι συγχρόνως καὶ ἡ μνήμη τοῦ θανάτου τοῦ ἀνδρός μου, ἐρχόμεθα εἰς τὸν Γλουμουμάουθ. Ἡ Ἑμμα καταβαίνει εἰς τὸ ἀνθρακωρυχείον, βλέπει ἡ ἰδία τὴν κατάστασιν τῶν ἐργαζομένων παιδιῶν, ἐξετάζει τὰς περιστάσεις των, καὶ ἀποσπῶσαι ἐντεῦθεν πέντε, τὰ ἀξιώτερα ἐλεύου καὶ βοηθείας, φροντίζομεν περὶ τῆς ἀνατροφῆς των καὶ περὶ τῆς περαιτέρω ἀποκαταστάσεώς των. Ἐν ἐξ αὐτῶν ἴδате ὁ ἴδιος ὅταν περιηρχόμεθα ἐκεῖ κάτω. Περὶ αὐτοῦ καὶ περὶ τῶν ἄλλων τεσσάρων συνεννοήθημεν ἤδη μετὰ τοῦ Κ. Φώκνερ.

Κατὰ τὴν ἐπομένην ἐπέτειον ἡμέραν τῆς σωτηρίας τῆς Ἑμμας, ἀντὶ πέντε, δέκα παιδιά ἐξήχθησαν ἀπὸ τὰ βράθρα τοῦ Γλουμουμάουθ, τὰ μὲν πέντε ἐν ὀνόματι τῆς Λαΐδου Σερφεϊλδ, τὰ δὲ ἕτερα πέντε ἐν ὀνόματι τῆς Λαΐδου Ἑμμας Βαρλέυ.

A. P. P.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ.

ΚΕΦΑΛΗ ΝΙΚΗΣ.

Τὸ Μουσεῖον τῶν Παρισίων ἀπέκτησε πρὸ τριῶν ἐτῶν τὴν ἐνταῦθα ὑπὸ δύο ἐπόψεις δημοσιευομένην ἀρχαίαν κεφαλὴν, ἥτις, ὡς ἀπεδείχθη, ἀνήκει εἰς ἀγάλμα τῶν αἰτωμάτων τοῦ Παρθενῶνος. Ἐκαστον τρίμαλον λίθου ἀπὸ τὴν γλυφίδα πετὸν τοῦ ἀθανάτου Φειδίου, εἶναι πολύτιμος θησαυρὸς, ὑπὲρ χρυσοῦ καὶ ὑπὲρ ἀδάμαντα ἀσπαστὸν εἰς τοὺς φίλους τοῦ καλοῦ ἐν τῇ τέχνῃ, καὶ τὰ ἀγάλματα τῶν αἰτωμάτων τοῦ Παρθενῶνος, θεωρούμενα ὡς τὰ γνήσια τέκνα τῆς μούσης τοῦ καλλιτέχνου ἐκείνου, εἰσὶν ὅ,τι θαυμασιώτερον περιελείφθη μέχρις ἡμῶν ἐκ τῶν ἀριστουργημάτων τῆς ἀρχαίας λιθοξοίας. Ἀλλὰ τὰ διατηρηθέντα ἐξ αὐτῶν εἰσὶ κατὰ δυστυχίαν ἀκεφαλα ὅλα, πλὴν μόνου τοῦ Θησέως, οὗ ὅμως ἡ κεφαλὴ εἶναι εἰς τὸν ἐσχάτον βαθμὸν ἡκρωτηριασμένη. Ἐννοεῖται ἐπομένως πόσον σπουδαῖον διὰ τὴν ἀρχαιολογίαν καὶ διὰ τὴν τέχνην εἶναι τὸ εὑρημα φειδαί-

κῆς κεφαλῆς, δηλ. τοῦ μέρους ἐκείνου τοῦ σώματος, ἐφ' οὗ ἐπιπνέει πᾶσα τοῦ τεχνίτου ἡ εὐφυΐα, καὶ συγκεκριαλιούται εἰς τὴν ὑπερτάτην ἑκφρασιν πᾶσα αὐτοῦ ἡ ἐπιδεξιότης. Δὲν θέλει ἐπομένως φανῇ, ὡς ἐλπίζομεν, ἀκαιρον ὅτι ἀναγγέλλομεν τὴν ἀνεύρεσιν τοῦ πολυτίμου τούτου τμήματος, καὶ ὅτι ἀφιερῶμεν τινὰς λέξεις εἰς τὴν ἱστορίαν αὐτοῦ.

Ἐκ τῶν δύο αἰτωμάτων τοῦ Παρθενῶνος, τὸ πρὸς ἀνατολὰς παρίστα τὴν γέννησιν τῆς Ἀθηνᾶς, τὸ δὲ πρὸς δυσμὰς τὴν ἔριν τῆς θεᾶς ταύτης πρὸς τὸν Ποσειδῶνα. Τοῦτο μανθάνομεν ἀπὸ τῶν Παιοναίων, ὅστις πρῶτος καὶ τελευταῖος μεταξὺ τῶν ἀρχαίων ὁμιλεῖ περὶ τῶν πλαστικῶν τούτων ἔργων. Ἐν 1674 ὁ πρέσβυς τῆς Γαλλίας εἰς Κωνσταντινούπολιν Μαρκεσίους Νοϊντέλος, διαβὰς δι' Ἀθηνῶν, καὶ εὐρών τὸν Παρθενῶνα ἀκόμη ἀκέραιον, ἀφῆκεν ἐνταῦθα τὸν ζωγράφον τοῦ Καρρέυ, ὅπως ἀντιγράψῃ τὰ ἕως τότε σωζόμενα γλυπτικά τοῦ ναοῦ κοσμήματα. Τὰ σχέδια τοῦ ζωγράφου τούτου, δι' ἐρυθροῦ χρωστικῆς ἐκτελεσθέντα, ἐστάλθησαν καὶ διατηροῦνται ἀκόμη εἰς τὴν βιβλιοθήκην τῶν Παρισίων, καὶ εἰσὶν ἡ μόνη πηγὴ, ἐξ ἧς γνωρίζονται σήμερον τὰ πλεῖστα τῶν συμπλεγμάτων ἐκείνων. Ὁ Καρρέυ εὗρε καὶ ἀντέγραψε τὸ δυτικὸν αἶτωμα σχεδὸν ὁλόκληρον· ἐν ἡ δὲ μόνᾳ ζώδιᾳ ἔλλειπον, καὶ τινὰ ἦσαν ἀκεφάλᾳ ἢ ἄλλως ἡκρωτηριασμένα. Ἀλλὰ τοῦ ἀνατολικοῦ αἰτωματος τὰ πλεῖστα ἀγάλματα ἦσαν ἐπ' αὐτοῦ ἤδη κατεστραμμένα, καὶ ἐξ αὐτοῦ ἀντέγραψε μόλις δέκα τεμάχια, ἐν ᾗ ἐκ τοῦ ἄλλου ὑπὲρ τὰ εἴκοσι.

Ἀλλὰ μετὰ δεκατρία ἔτη, ἐν 1687, ἀπεφάσισεν ὁ Ἐνετὸς Ναύαρχος Μοροζίνης νὰ κυριεύσῃ τὰς Ἀθήνας, κατεχομένης τότε ὑπὸ τῶν Τούρκων. Ὁ Γερμανὸς στρατηγὸς Κοϊνιγσμάρκ ἐπολιόρκησε κατὰ διαταγὴν τοῦ τὴν ἀκρόπολιν, καὶ ἀπαισία βόμβας, ἐκ τῶν πυροβόλων αὐτοῦ σφενδονισθεῖσας, καὶ ὑπὸ τοῦ κακοῦ δαίμονος τῆς Ἑλλάδος ὀδηγουμένη, ἐνέσχυεν εἰς τὸν Παρθενῶνα, χρησιμεύοντα τότε ὡς πυριτοθήκην τῶν Τούρκων, καὶ ἀνέτρεψε τὸ μέγιστον τοῦ οικοδομήματος μέρος, ἀλλὰ τὰ δύο αὐτοῦ ἄκρα, οἱ δύο αἶστοι, διεσώθησαν. Ὁ Μοροζίνης ἐκυρίευσεν μετ' οὗ πολὺ τὰς Ἀθήνας. Ἀλλὰ μάταιος θρίαμβος, ἐξαγορασθεὶς διὰ τοιαύτης τιμῆς! Ὁ ἀπερίσκεπτος νικητὴς ἀνεγνώρισε σχεδὸν ἀμέσως ὅτι δὲν ἐδύνάτο νὰ διατηρήσῃ τὴν λείαν του, καὶ ἀπεφάσισε νὰ ἐκκενώσῃ τὰς Ἀθήνας, ἀφ' οὗ τὰς ἐκάλυψε διὰ τῶν ἐρειπίων τοῦ ὠραιότερου αὐτῶν κοσμήματος, καὶ νὰ ἐγκαταλείψῃ τοὺς Ἀθηναίους ἀφ' οὗ τοὺς ἐξανάγειρε κατὰ τῶν δορικητόρων των καὶ τοὺς ἐξέθεσεν εἰς αὐτῶν τὴν ἐκδίκησιν. Θέλων δὲ κομπαστικῶς νὰ φέρῃ εἰς τὴν πατρίδα του καὶ τὰ τρόπαια τοῦ τοιούτου του κατορθώματος, ἀπεφάσισε νὰ γυμνώσῃ μέχρι τέλους τὸ σεβάσμιον οικοδόμημα, οὗ ἡ ἀκουσία καταστροφὴ ἐπρεπεν ἤδη νὰ εἶναι ἱκανὸν βάρος διὰ τὴν συνείδησιν καὶ τὴν μνήμην του. Ἰδοὺ περὶ τούτου περιεργον ἀπόσπασμα ἐπιστολῆς τοῦ πρὸς τὴν Ἐνετικὴν Κυβέρνησιν, διατηρούμενον εἰς τὰ ἀρχεῖα τοῦ ἀγίου Μάρκου, καὶ δημοσιευθὲν ὑπὸ τοῦ κόμητος Λαδὸρδου. Ἡ ἐπιστολὴ ἔχει ἡμερομηνίαν, τὴν 19 μαρτίου 1688.

α. Ἀποφάσισας νὰ ἐγκαταλείψῃ τὰς Ἀθήνας, ἤθελον

νά λάβω μετ' ἐμοῦ τινά
τῶν πρωτίστων αὐτῶν
κοσμημάτων, ὅπως αὐ-
ξήσω τὴν λαμπρότητα
τῆς ἐνδοξοτάτης Δημο-
κρατίας. Ἐγίνε δοκιμὴ
νά ἀποσπασθῶσι τὰ ἀ-
γάλματα τοῦ Διὸς καὶ
δύω ἵππων ἀπὸ τὸ ἀέ-
τωμα τοῦ ναοῦ τῆς Ἀθη-
νᾶς, ὅπου ὑπάρχουσιν
ἐξαίσιον γλυφαί. Ἀλλὰ
μόλις ἐπέτεθη χεὶρ ἐπὶ
τοῦ θριγκοῦ, καὶ ὅλα
κατέπεσαν ἀπὸ μέγι-
στον ὕψος, καὶ θαῦμα
πῶς οἰεργάται δὲν ἔ-
παθον τίποτε.

Κεφαλὴ Νίκης ὀρθοῦσιν.

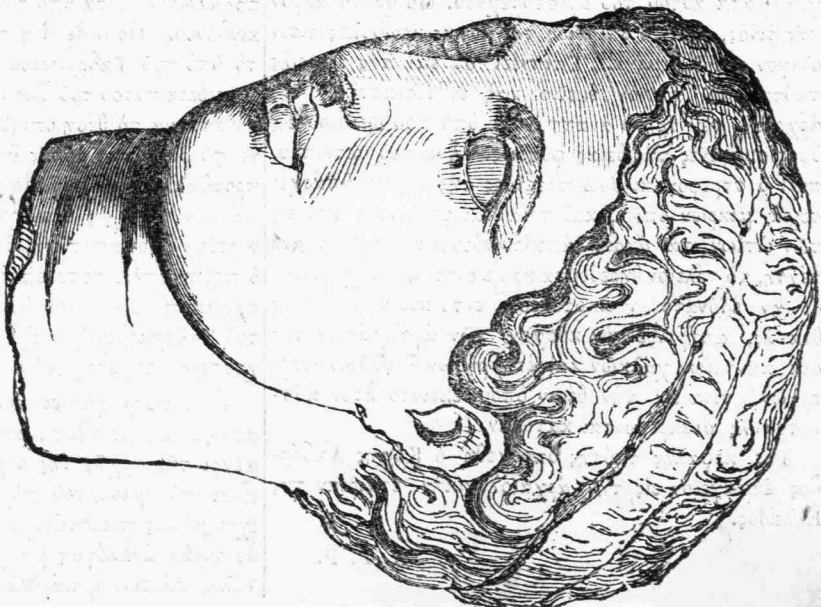

α Ἀδυνατοῦντες δὲ
νά φέρωμεν εἰς τὴν ἀ-
κρόπολιν τὰς κεφαλαί-
ων πλοίων, ὅπως τὰς
μεταχειρισθῶμεν ὡς μοχλοῦς, δὲν ἐπανελάβομεν πλέον
τὴν ἐπικίνδυνον αὐτὴν δοκιμὴν. Ἀλλὰ καὶ τὰ ὠραιό-
τερα δὲν ὑπάρχουσι πλέον, τὰ δὲ περισωθέντα εἶναι
πολὺ κατωτέρας ἀξίας καὶ κατὰ μέρος συντετριμ-
μένα. »

Οὕτω λοιπὸν διὰ τῆς ἀνεπιδεξίου ἀποπείρας ταύτης
κατεκρημνίσθησαν καὶ συνετρίβησαν τὰ τοῦ δυτικοῦ
αἰτώματος ἀγάλματα, τὰ ἐπὶ Καρρέῳ, ὡς ἴδομεν,
ἐντελῶς σχεδὸν διατηρούμενα, καὶ ἐν οἷς ὁ Ζεὺς
κατεῖχε τὸ μεσαίτατον σημεῖον τοῦ αἰτοῦ, ὡς δικα-
στής μεταξύ Ποσειδῶνος καὶ Ἀθηνᾶς. Καὶ ὅταν
μετὰ ἑκατὸν εἰκοσιπέντε ἔτη ἦλθεν ὁ λόρδος Ἑβλὴν καὶ
συνεπλήρωσε τὸ ἔργον τῶν καταστροφῶν, τότε
σχεδὸν μόνον τὰ ἀγάλματα τοῦ ἀνατολικοῦ αἰτώ-
ματος εὗρων, ἀπήγαγεν εἰς Ἀγγλίαν, ἐκ δὲ τοῦ
δυτικοῦ ἐν μόνον ἄγαλμα, τὸν Θησεῖα, καὶ τινὰ συν-
τρίμματα κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ἄμορφα.

Ἀλλὰ τοῦ Μοροζίνη
οἱ ἀξιωματικοί, ἥττον
ἀπαιτητικοί τοῦ στρα-
τηγοῦ των, δὲν περιε-
φρόνησαν εἰς τὴν ἐπι-
στημονικὴν των λαφυ-
ραγωγίαν καὶ τὰ ἠρω-
τηριασμένα ἐκεῖνα συν-
τρίμματα, καὶ ἐξ αὐ-
τῶν ὁ μὲν Δανὸς ὑπολο-
χαγὸς Ὄρν, ἐπεμψεν εἰς
Κοπεγχάγην ἀποκα-
κομένην κεφαλὴν ἐκ
μιας μετόπης τὸ ὠραιό-
τατον σήμερον ἐγκό-
σμημα τοῦ ἀρχαιολο-
γικοῦ τῆς Δανίας Μου-
σείου, ἀξιωματικοί δὲ
Γερμανοὶ μετεκόμισαν
εἰς Κάσσελ στήλας καὶ
ἐπιγράφας, ἔνετοί δὲ

Κεφαλὴ Νίκης ἑμφοροῦσιν.

ἔφερον εἰς τὴν πατρίδα των πλῆθος ὠραίων γλυφῶν,
καὶ μεταξύ ἄλλων καὶ ἐν τμήμα τῆς ζωοφόρου τοῦ
Παρθενῶνος. Ὁ δὲ γραμματεὺς τοῦ Μοροζίνη, Γάλλος
τὸ ὄνομα, αὐτὸς ἐξελέξατο δι' ἑαυτὸν μικρὰν μὲν,
ἀλλὰ τὴν ἀρίστην πασῶν μερίδα, τὴν κεφαλὴν, ὡς
ἐφρόνει, τῆς θεᾶς εἰς ἣν ὁ ναὸς ἀφιέρωται, τμήμα τοῦ
διὰ τῆς ἀπρονοησίας τοῦ στρατηγοῦ του συνετρίβεντος
συμπλέγματος.

Κατὰ τὴν ἐσφαλμένην ἐξήγησιν τῶν ἀρχαιοτέρων
κριτικῶν, ὁ δυτικὸς καὶ ὄχι ὁ ἀνατολικὸς αἰτὸς
περιεῖχε τὴν παράστασιν τῆς γεννήσεως τῆς Ἀθηνᾶς.
Ἐν τῇ μέσῃ αὐτοῦ παρίστατο ὁ Ζεὺς γυμνὸς καὶ
ἄρβιος, δεξιῶς δὲ τοῦ Διὸς, γυνὴ ἐπὶ ἄρματος, συρομέ-
νου ὑπὸ δύω ἵππων θυμοειδῶν. Αὕτη λοιπὸν ἐξελαμ-
βάνετο ὡς ἡ Ἀθηνᾶ, εἰσαγομένη δὴθεν ὑπὸ τοῦ πατρός
τῆς εἰς τὴν θεῖαν χορείαν, καὶ ταύτης τὴν κεφαλὴν
ἐξελέξατο ὁ γραμματεὺς Γάλλος. Ἀλλὰ μετὰ ταῦτα,

ὀρθότερα εξέτασις τῶν ἱχθυογραφημάτων τοῦ Καρρέου, ἀπέδειξεν ὅτι δὲν εἶναι αὕτη ἡ Ἀθηνᾶ, ἀλλ' ἡ προσαναβάτης ἡ ἡνίοχος αὐτῆς, ἡ ἄπτερος Νίκη, ἡ δὲ θεὰ ὅτι καταβάσα τοῦ ἄρματος ὅπως μετασχῇ τῆς πάλης, ἵστατο ἐμπρὸς τῶν ἵππων καὶ πλησιέστερα τοῦ Διός.

Ταύτην λοιπὸν τῆς Νίκης τὴν κεφαλὴν ἔφερεν ὁ Γάλλος εἰς Ἑνετίαν, καὶ τὴν ἐνετείχευσεν εἰς τὴν οἰκίαν του, ὅπου ἔμεινε μέχρις οὗ εἰς μεταγενεστέρους χρόνους ἐκρημνίσθη ἡ οἰκία ὅπως πλατυνθῇ ἡ ἀκαδημία ἐκείνης τῆς πόλεως. Τότε δὲ εἶχεν ἤδη λησμονηθῇ ἡ καταγωγὴ τῆς κεφαλῆς ταύτης, καὶ ἐπωλήθη αὐτὴ εἰς μαρμαροκόπον, κατασκευάζοντα σκιωτὰ ἐδάφη ἀπὸ συνθέσεως ἀσβέστου καὶ κεράμου. Εἶχε λοιπὸν φθάσει ἡ στιγμή, καθ' ἣν ἐμελλε τὸ ἀριστούργημα τοῦτο νὰ κατατριβῇ εἰς κόνιν, ὅταν Γερμανός τις, Βέβερ καλούμενος, ἀκούσας ἡ ὑποπεύσας ὅτι ἡ κεφαλὴ ἐκείνη ἀνήκεν εἰς τὰς τοῦ Παρθενῶνος γλυφάς, τὴν ἠγόρασεν ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ τὴν πραγματευθῇ, καὶ ἐδημοσίευσεν τὰ περὶ τῆς εὑρέσεως αὐτῆς διὰ τῶν ἐφημερίδων τῆς Ἀγγλίας καὶ Γερμανίας.

Τότε ὁ Κ. κόμης Λαβόρδος, Γάλλος, υἱὸς δὲ τοῦ περιδόξου συγγραφέως καὶ στρατηγοῦ Λαβόρδου, καὶ διάδοχος τοῦ πατρὸς του εἰς τὴν ἀκαδημαϊκὴν ἑδραν, περιηγήτο τὴν Ἑλλάδα, καὶ ἰδίως εἶχε λάβει ὡς ἀντικείμενον τῶν σπουδῶν του τὸν Παρθενῶνα. Ακούσας λοιπὸν περὶ τῆς υπάρξεως τοῦ λειψάνου τούτου, διήλθεν ἐπίτηδες διὰ τῆς Ἑνετίας, καὶ νεαρὰν ἔχων τὴν ἐντύπωσιν τῆς φειδαϊκῆς γλυφίδος, ἅμα εἶδε τὸ καλλιτέχνημα τοῦτο, τὸ ἀνεγνώρισεν ὡς γνήσιον αὐτῆς προῖον· καὶ ἀγοράσας αὐτὸ τὸ ἔφερεν εἰς Γαλλίαν.

Ἡ κεφαλὴ αὕτη εἶναι κατὰ τοῦτο ἀνεκτίμητος, ὅτι εἶναι ἡ μόνη ἀκεραίως σωζομένη ἐκ τῶν ἀγαλμάτων τῶν αἰσίων τοῦ Παρθενῶνος, ἅτινα κατὰ πᾶσαν πιθανότητα εἰσὶν ἔργα αὐτοῦ τοῦ φειδίου, ἡ τοιῦλάχιστον ἐκεῖνα ἐξ ὧλων τῶν γλυπτικῶν τοῦ ναοῦ κοσμημάτων ἅτινα κατὰ προτίμησιν ἐξετελέσθησαν ὑπὸ τῆν ἄμεσον ἐπιμέλειαν καὶ κατὰ τὰ διαγράμματα αὐτοῦ τοῦ ἀριστοτέχνου. Μόνον τὸ ἄκρον τῆς ὀνός, καὶ ὁ ὀπίσθιος τῆς κόμης κρόμβυλος εἰσὶν ὀλίγον βεβλαμμένα. Ἐπιπνέει δὲ ἐπὶ τῆς μορφῆς ταύτης τὸ σεμνὸν ἐκεῖνο καὶ ἐνθουσιαστικὸν τῆς ἀρχαίας τέχνης τὸ ἀναπτυχθὲν ὑπὸ τοῦ φειδίου εἰς ὕψος συγγενὲς τῆς θείας φύσεως. Ἄνω τοῦ μετώπου, περὶ δὲ στρέφονται δύο πλεξίδες τῆς κόμης, ὑπάρχει σειρὰ μικρῶν ὀπῶν, καὶ τοιαῦτα φαίνονται καὶ εἰς τῶν ὠτίων τὰ ἄκρα, ἀποδεικνύουσαι ὅτι ἡ ἀρχαία τέχνη, τὸ τέλειον θηρεύουσα καθ' ἑαυτὸ, καὶ οὐχὶ μόνον δι' ἣν ἐδύνατο ν' ἀποτελέσῃ ἐντύπωσιν εἰς τοὺς θεατὰς, ἀπῆρτιζε τὸν κόσμον τῶν ἀγαλμάτων της διὰ παντοίων χαλκῶν καὶ ἐπιχρῶσων ἢ ἄλλων παρέργων ἅτινα εἰς τὴν θέσιν ὅπου ἔκειντο ἦτον ἀδύνατον νὰ διακρίνονται κάτωθεν.

Τῆς κεφαλῆς ταύτης ὑπεσχέθη ὁ Κόμης Λαβόρδος ἐκμαγεῖον εἰς τὴν ἀρχαιολογικὴν ἐταιρίαν τῆς Ἑλλάδος.

A. P. P.

ΦΥΣΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ.

Περὶ τοῦ πάνθηρος, τῆς λεοπαρδαλέως, παρδαλέως καὶ αἰλουροπάρδου.

Τὰ τέσσαρα ταῦτα εἶδη τῶν σαρκοφάγων ζῶων ἔχουσι πρὸς ἄλληλα τοσαύτην σχέσιν, ὥστε ἐπεχειρήσαν οἱ φυσιολόγοι νὰ περιλάβωσιν αὐτὰ ὑπὸ ὄνομα κοινόν, μὴ προσδιορίζοντες εἰς ἕκαστον διακριτικούς χαρακτῆρας. Τὰ ζῶα ταῦτα ἔχουσι πατριδὰ τὴν Ἀφρικὴν καὶ τὰ θερμὰ μέρη τῆς Ἀσίας, καὶ ὅλα περιβάλλονται μετ' ὥραις καὶ καταστικτοὺς δοράς, τὰς ὁποίας μεταχειρίζονται οἱ κάτοικοι τῶν μερῶν ὡς διφθέρας. Ἐχουσι δὲ πάντα ὁμοίους γαμψόνυχας ὀφθαλμοὺς καὶ συσταλοὺς, ὡς τοὺς τοῦ αἰλούρου· τὰ ὠτία βραχέα, κηλίδας μελανὰς, γρογγύλας, πεποικιλμένας ἐπὶ δερματος ξανθοῦ τὰ τρία πρῶτα εἶδη· τὸ δὲ τέταρτον τὴν τρίχα βραχεῖαν, στιλπνὴν καὶ λευκὴν ἐπὶ τῆς κοιλίας, σῶμα ἐπίμηκες καὶ κεφαλὴν γρογγύλην. Συνηθίζουσι δ' αὐτὰ ν' ἀναβαίνωσιν ἐπὶ τῶν δένδρων, ὅθεν ἐπιπίπτουσι κατὰ τῆς λείας των. Ὅλοι οὗτοι οἱ χαρακτῆρες εἶναι κοινοὶ εἰς τὰ ζῶα ταῦτα, διὸ καὶ κατ' ἀρχὰς τοῖς ἐδόθη τὸ κοινὸν ὄνομα τοῦ πάνθηρος· διακρίνοντο δὲ ἐκ τοῦ μεγέθους ἢ ἐκ τοῦ τόπου τῆς κατοικίας των. Οὕτως ἡ λεοπαρδαλις ἐκαλεῖτο πάνθηρ τῆς Σενεγάλης, ἡ πάρδαλις ὁ μικρὸς πάνθηρ, καὶ ὁ αἰλουροπάρδος, ὁ πάνθηρ τῆς Ἀμερικῆς. Ὁ Βύρφων ἔκρινε καταλλήλοτερον νὰ διατηρήσῃ μὲν εἰς ἕκαστον εἶδος τὸ θημῶδες ὄνομά του, νὰ περιγράψῃ ὅμως τὰς ὑπαρχούσας μεταξὺ αὐτῶν διαφορὰς, ὡς καὶ ἡμεῖς ἐπράξαμεν. Ἐπειδὴ δὲ τὰ ζῶα ταῦτα ὀλίγον διαφέρουσιν ἀπ' ἄλλήλων, καὶ μάλιστα κατὰ τὴν κεφαλὴν, ἀρκεῖ, ἵνα δώσωμεν ἰδέαν αὐτῶν εἰς τοὺς ἀναγνώστας μας, νὰ θέσωμεν ὑπ' ὀφιν των τὴν λεοπαρδαλιν μόνον.

Ὁ πάνθηρ, ἡ λεοπαρδαλις καὶ ὁ αἰλουροπάρδος εἶναι ἀτίθασα, καὶ ποτὲ οἱ ἄνθρωποι δὲν ἐπιχειροῦσιν νὰ καθυποβάλωσιν αὐτὰ ὑπὸ τὸν ζυγὸν τῆς οἰκειότητος ἄνευ κινδύνου. Ὅσον δὲ διὰ τὴν πάρδαλιν, ἀμφιβάλλεται τὸ ὑπὸ τοῦ Ταβερνιέρου ἱστορούμενον, ὅτι δηλαδὴ ἡ εὐπειθεια αὐτοῦ τοῦ ζώου εἶναι τοιαύτη, ὥστε ἵππεὺς δύναται νὰ τὸ θέσῃ ὀπισθὲν του, καὶ ἀπαντῶν δορκάδα νὰ τὸ ρίψῃ κατ' αὐτῆς ἵνα τὴν κυνηγήσῃ· ἡ πάρδαλις προσβάλλει τὴν φυγάδα μετὰ δύο ἢ τρία πηδήματα, καὶ τὴν φέρει ὡς ὁ εὐαγωγότατος κύων. Ἐάν δὲ τὸ θηρεῖον ζῶον ἀποτύχῃ, ὅπερ συμβαίνει σπανίως, λέγει ὁ περιηγητής, τότε ἐπιστρέφει τεταραγμένον καὶ ἔχον σχῆμα ταπεινοτάτου ἱκέτου. Ἀλλ' ἡ μαρτυρία αὕτη τοῦ Ταβερνιέρου ἔχει ἀνάγκη νὰ βεβαιωθῇ διὰ νουνεχστέρων παρατηρητῶν.

Ὁ πάνθηρ φθάνει ἕως ἐξ ποδῶν μῆκος, μετρούμενος, ὡς συνήθως, ἀπὸ τῆς ἄκρας τοῦ ρύγχους μέχρι τῆς ἀρχῆς τῆς οὐρᾶς, τῆς ὁποίας τὸ μῆκος εἶναι τὸ ἕμιον τοῦ σώματος. Ἡ λεοπαρδαλις δὲν ἔχει μῆκος περισσότερον τῶν τεσσάρων ποδῶν, ἔχει δὲ οὐρὰν ἀναλόγως μακροτέραν τῆς τοῦ πάνθηρος. Τέλος πάντων ἡ πάρδαλις, ἔτι μικροτέρα τῆς λεο-